

Annettu Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1995

Laki

patenttilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun patenttilain (550/67) 6 §:n 1 momentti, 45 §:n 1 momentti, 49 §, 65 §:n 1 momentin johdantokappale ja 71 a §:n 1 momentti, niistä 6 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on 10 päivänä toukokuuta 1991 annetussa laissa (801/91) ja 71 a §:n 1 momentti sellaisena kuin se on 10 päivänä toukokuuta 1985 annetussa laissa (387/85), sekä

lisätään lakiin uusi 57 a § ja 65 §:ään uusi 2 ja 3 momentti sekä lakiin uusi 65 a § ja 9 b luku, seuraavasti:

6 §

Patenttihakemus, jonka tarkoittama keksintö on hakemispäivää edeltävän kahdentoista kuukauden aikana esitetty Suomessa myönnettävää patenttia tai hyödyllisyysmallioikeutta koskevassa hakemuksessa, taikka teollisoikeuden suojelemista koskevaan Pariisin yleissopimukseen (SopS 36/70 ja 43/75) taikka Maailman kauppajärjestön perustamissopimukseen (SopS 5/95) liittyneessä toisessa valtiossa tehdyssä patenttia, keksijäntodistusta tai hyödyllisyysmallisuojaa koskevassa hakemuksessa, on katsottava 2 §:n 1, 2 ja 4 momenttia sekä 4 §:ää sovellettaessa tehdyksi samanaikaisesti aikaisemman hakemuksen kanssa, jos hakija sitä pyytää. Tällainen etuoikeus voidaan saada myös sellaisesta aikaisemmasta suojahakemuksesta, joka ei tarkoita edellä mainittuihin sopimuksiin liittynyttä valtiota, jos siellä, missä aikaisempi hakemus on tehty, myönnetään suomalaisesta hakemuksesta vastaava etuoikeus ja jos siellä voimassa oleva lainsäädäntö on pääosin yhdenmukainen edellä mainittujen sopimusten kanssa.

45 §

Milloin kolme vuotta on kulunut patentin myöntämisestä ja samalla neljä vuotta patenttihakemuksen tekemisestä, eikä keksintöä käytetä eikä saateta käyttöön Suomessa kohtuullisessa laajuudessa, voi se, joka haluaa Suomessa käyttää keksintöä, saada siihen pakkoluvan, jolle keksinnön käyttämättä jättämiseen ole hyväksyttävää syytä.

49 §

Pakkolupa voidaan myöntää vain sille, jolla katsotaan olevan edellytyksiä hyväksyttävällä tavalla käyttää hyväksi keksintöä pakkoluvan mukaisesti ja joka on ennen pakkolupaa koskevan vaatimuksen tekemistä yrittänyt todistetusti saada käyttölupaa patentoituun keksintöön kohtuullisin kaupallisin ehdoin. Pakkolupa ei estä patentinhaltijaa itse käyttämästä hyväksi keksintöä tai luovuttamasta sen käyttölupaa. Pakkolupa voi siirtyä toiselle ainoastaan sen liikkeen mukana, jossa sitä käytetään tai jossa se oli tarkoitettu käytettäväksi.

57 a §

Jos patenti on myönnetty menetelmälle uuden tuotteen valmistamiseksi, on ilman patentin haltijan suostumusta valmistettu samanlainen tuote katsottava valmistetuksi patentoidulla menetelmällä, jollei muuta näytetä toteen.

Esitettäessä vastanäyttöä tulee vastaajan oikeutettu etu hänen liikesalaisuuksiensa suojelemiseksi ottaa huomioon.

65 §

Helsingin käräjäoikeus on laillinen tuomioistuin asioissa, jotka koskevat:

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, on Helsingin käräjäoikeus laillinen tuomioistuin myös niissä asioissa, jotka koskevat oikeutta keksintöön, johon on haettu Euroopan patenttisopimuksessa (SopS 8/96) [Merkitty kohta oikaistu (v. 1996), alkuperäinen sanamuoto kuului: Euroopan patenttisopimuksessa (SopS /)] tarkoitettua eurooppapatenttia. Edellytyksenä tällaisen asian käsittelylle Helsingin käräjäoikeudessa on, että vastaajalla on kotipaikka Suomessa tai että kantajalla on kotipaikka Suomessa eikä vastaajalla ole kotipaikkaa Euroopan patenttisopimukseen kuuluvassa valtiossa. Asia käsitellään Helsingin käräjäoikeudessa myös, jos riidan osapuolet ovat sopineet, että Helsingin käräjäoikeus on toimivaltainen tuomioistuin asiassa.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua riitaa ei saa ottaa käsiteltäväksi Helsingin käräjäoikeudessa, jos sama riitakysymys samojen osapuolten välillä on vireillä toisen Euroopan patenttisopimuksen jäsenvaltion tuomioistuimessa. Jos tämän ulkomaisen tuomioistuimen toimivalta on kiistetty, Helsingin käräjäoikeuden on lykättävä asian käsittelyä, kunnes kysymys toimivallasta on ulkomaisessa tuomioistuimessa lainvoimaisesti ratkaistu.

65 a §

Euroopan patenttisopimuksen jäsenvaltion tuomioistuimessa 65 §:n 2 momentissa tarkoitettussa riidassa annettu lainvoimainen tuomio on Suomessa täytäntöönpantavissa. Tuomio, joka kohdistuu eurooppapatentin hakijaan, ei kuitenkaan ole täytäntöönpantavissa Suomessa, jos haasteasiakirjaa ei ole annettu hänelle asianmukaisesti tiedoksi tai jos hänellä ei ole ollut riittävästi aikaa valmistautua tuomioistuin käsittelyyn.

9 b luku

Eurooppapatentti ja eurooppapatenttia koskeva hakemus

70 f §

Eurooppapatentilla tarkoitetaan tässä laissa patenttia, jonka Euroopan patenttinvirasto on myöntänyt Euroopan patenttisopimuksen mukaisesti. Eurooppapatenttia koskevalla hakemuksella tarkoitetaan mainitun sopimuksen Eurooppapatentti voidaan myöntää Suomea mukaisesti tehtyä patenttihakemusta. koskevana.

Eurooppapatenttia koskeva hakemus tehdään Euroopan patenttinvirastolle. Tämä hakemus voidaan myös antaa Suomen patenttinviranomaiselle, joka toimittaa sen edelleen Euroopan patenttinvirastolle. Maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetussa laissa (551/67) tarkoitettua keksinnöstä tehtävä eurooppapatenttia koskeva hakemus on kuitenkin annettava Suomen patenttinviranomaiselle. Euroopan patenttisopimuksen 76 artiklassa tarkoitettu eurooppapatenttia koskeva jaettu hakemus on aina tehtävä Euroopan patenttinvirastolle.

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan eurooppapatenttiin ja eurooppapatenttia koskevaan hakemukseen, jossa Suomi on nimetty suojan kohdevaltioksi.

70 g §

Eurooppapatentti on myönnetty, kun Euroopan patenttivirasto on kuuluttanut patentin myöntämisestä. Suomea koskevalla eurooppapatentilla on sama oikeusvaikutus kuin Suomen patenttiviranomaisen myöntämällä patentilla ja siihen sovelletaan Suomessa myönnettyä patenttia koskevia säännöksiä, jollei tässä luvussa muuta säädetä.

70 h §

Eurooppapatentilla ei ole oikeusvaikutusta Suomessa, jollei hakija tai patentinhaltija määräajassa ole antanut patenttiviranomaiselle suomenkielistä käännöstä patentin myöntämisen perusteena olevista asiakirjoista ja suorittanut vahvistettua käännöksen julkaisumaksua siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Jos hakijan tai patentinhaltijan oma kieli on ruotsi, voi käännös kuitenkin olla ruotsinkielinen. Jos Euroopan patenttivirasto on päättänyt, että eurooppapatentti pidetään voimassa muutetussa muodossa, koskee edellä sanottu myös asiakirjoja muutetussa muodossa.

Käännös on julkinen edellyttäen, että Euroopan patenttivirasto on julkaissut eurooppapatenttia koskevan hakemuksen tai kuuluttanut patentin myöntämisestä.

Jos käännös on annettu ja käännöksen julkaisumaksu suoritettu määräajassa ja Euroopan patenttivirasto on kuuluttanut patentin myöntämisestä tai päätöksestä pitää patentti voimassa muutetussa muodossa, patenttiviranomaisen tulee kuuluttaa tästä viipymättä suomen ja ruotsin kielellä. Patenttiviranomaisen tulee niin pian kuin mahdollista pitää yleisön saatavana käännöksen jäljennöksiä. Patenttiviranomaisen on huolehdittava siitä, että eurooppapatentin patenttivaatimukset ovat tarvittaessa saatavilla suomen ja ruotsin kielellä.

70 i §

Käännöksen antamiseen 70 h §:n 1 momentin mukaisesti ja käännöstä koskevan julkaisumaksun suorittamiseen on sovellettava vastaavasti 71 a §:n 1 momenttia. Jos 71 a §:n 1 momentin nojalla päätetään, että toimenpide on katsottava suoritetuksi määräajassa, patenttiviranomaisen on kuulutettava tästä viipymättä suomen ja ruotsin kielellä.

Jos joku 70 h §:n 1 momentin mukaisen määräajan jälkeen mutta ennen edellä 1 momentin mukaisen kuulutuksen julkaisemista on hyvässä uskossa alkanut käyttää tässä maassa ammattimaisesti hyväksi keksintöä tai ryhtynyt oleellisiin toimenpiteisiin tätä varten, hän saa 71 c §:n 2 ja 3 momentin mukaisen oikeuden.

70 j §

Mitä 52 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetään patenttisuojan laajentamisesta, koskee myös eurooppapatenttia, jos patenttisuojaa on laajennettu eurooppapatentin myöntämisen jälkeen.

70 k §

Jos Euroopan patenttivirasto on kokonaan tai osittain kumonnut eurooppapatentin, tällä on sama vaikutus kuin patentin julistamisella vastaavassa laajuudessa mitättömäksi Suomessa. Suomen patenttiviranomaisen on kuulutettava tästä viipymättä suomen ja ruotsin kielellä.

70 l §

Eurooppapatentista on suoritettava vahvistettu vuosimaksu jokaiselta maksuvuodelta sen vuoden jälkeen, jonka kuluessa Euroopan patenttivirasto on kuuluttanut patentin myöntämisestä.

Jollei vuosimaksua eurooppapatentista suoriteta 1 momentin ja 41 §:n mukaisesti, sovelletaan vastaavasti 51 §:n säännöksiä. Ensimmäinen vuosimaksu erääntyy kuitenkin maksettavaksi vasta kun kaksi kuukautta on kulunut patentin myöntämisestä.

70 m §

Eurooppapatenttia koskevalla hakemuksella, jolle Euroopan patenttivirasto on vahvistanut hakemispäivän, on Suomessa sama oikeusvaikutus kuin samana päivänä Suomessa tehdyllä kansallisella patenttihakemuksella. Jos hakemuksella on Euroopan patenttisopimuksen mukaisesti etuoikeus hakemispäivää aikaisemmasta päivästä, on tällainen etuoikeus voimassa myös Suomessa.

Sovellettaessa 2 §:n 2 momenttia on Euroopan patenttisopimuksen 93 artiklan mukainen julkaiseminen rinnastettava 22 §:n mukaiseen hakemuksen julkaiseksituloon. Edellä sanottu koskee myös Euroopan patenttisopimuksen 158 artiklan 1 kohdan mukaista julkaisemista, mikäli Euroopan patenttivirasto rinnastaa tällaisen julkaisemisen 93 artiklan mukaiseen julkaisemiseen.

70 n §

Jos eurooppapatenttia koskeva hakemus on julkaistu Euroopan patenttisopimuksen 93 artiklan mukaisesti ja julkaistujen patenttivaatimusten suomenkielinen käännös on annettu patenttiviranomaiselle, patenttiviranomaisen tulee pitää käännös yleisön saatavana ja kuuluttaa tästä viipymättä suomen ja ruotsin kielellä. Jos hakijan oma kieli on ruotsi, voidaan käännös kuitenkin antaa ruotsin kielellä. Patenttiviranomaisen on huolehdittava siitä, että julkaistut patenttivaatimukset ovat tarvittaessa saatavilla suomen ja ruotsin kielellä.

Jos joku sen jälkeen kun 1 momentissa mainittu kuulutus on julkaistu, käyttää ammattimaisesti hyväksi keksintöä, jolle on haettu suojaa eurooppapatenttia koskevalla hakemuksella, sovelletaan patentinloukkausta koskevia säännöksiä, jos hakemus johtaa patenttiin Suomessa. Tällaisessa tapauksessa patenttisuoja käsittää kuitenkin ainoastaan sen, mikä ilmenee sekä 1 momentin mukaan julkaistuista patenttivaatimuksista että itse patentin patenttivaatimuksista. Rangaistukseen ei tällöin voida tuomita, ja korvaus sellaisesta hyväksikäytöstä, joka on tapahtunut ennen 1 momentissa tarkoitettua kuulutuksen julkaisemista, voidaan määrätä ainoastaan 58 §:n 2 momentin mukaisesti.

Lain 58 §:n 3 momentin säännöksiä ei sovelleta, jos korvauskanne nostetaan vuoden kuluessa patenttia koskevan väiteajan päättymisestä tai, mikäli väite on tehty, jos korvauskanne nostetaan vuoden kuluessa siitä, kun Euroopan patenttivirasto on päättänyt, että patentti pidetään voimassa.

70 o §

Jos eurooppapatenttia koskeva hakemus tai Suomea koskeva nimeäminen peruutetaan, on tällä sama vaikutus kuin kansallisen patenttihakemuksen peruuttamisella. Sama koskee tilannetta, jossa hakemus Euroopan patenttisopimuksen mukaisesti katsotaan peruuntuneeksi, eikä sitä ole otettu sopimuksen 121 artiklan mukaisesti uudelleen käsiteltäväksi.

Jos eurooppapatenttia koskeva hakemus hylätään, on sillä sama vaikutus kuin kansallisen patenttihakemuksen hylkäämisellä.

70 p §

Jollei 70 h ja 70 n §:ssä tarkoitettu käännös vastaa, mitä Euroopan patenttinviraston käsittelykielellä olevissa asiakirjoissa on ilmaistu, patenttisuoja käsittää vain sen, mikä ilmenee sekä käännöksestä että käsittelykielellä olevista asiakirjoista.

Edellä 52 §:ssä tarkoitetussa mitättömyysoikeudenkäynnissä on yksinomaan käsittelykielellä olevien asiakirjojen sanamuoto todistusvoimainen.

70 q §

Jos hakija tai patentinhaltija antaa patenttinviranomaiselle korjauksen 70 h §:n mukaisesta käännöksestä ja suorittaa vahvistetun julkaisumaksun, korjattu käännös korvaa alkuperäisen käännöksen. Kun korjaus on annettu ja julkaisumaksu suoritettu ja jos alkuperäinen käännös on julkinen, tulee patenttinviranomaisen kuuluttaa korjauksesta viipymättä suomen ja ruotsin kielellä ja pitää niin pian kuin mahdollista yleisön saatavana korjatun käännöksen jäljennöksiä.

Jos hakija antaa korjauksen 70 n §:ssä tarkoitetusta käännöksestä, on patenttinviranomaisen kuulutettava korjauksesta viipymättä suomen ja ruotsin kielellä ja pidettävä korjattu käännös yleisön saatavana. Kuulutuksen jälkeen korjattu käännös korvaa alkuperäisen käännöksen.

Jos joku käännöksen korjauksen tullessa voimaan hyvässä uskossa on alkanut käyttää keksintöä ammattimaisesti hyväksi tässä maassa sellaisella tavalla, joka aikaisemman käännöksen mukaisesti ei aiheuttanut hakijan tai patentinhaltijan oikeuden loukkausta, tai oli ryhtynyt oleellisiin toimenpiteisiin tätä varten, hän saa 71 c §:n 2 ja 3 momentin mukaisen oikeuden.

70 r §

Jos patentinhakija tai patentinhaltija ei ole noudattanut Euroopan patenttisopimuksessa säädettyä määräaikaa, mutta Euroopan patenttinvirasto Euroopan patenttisopimuksen 122 artiklan nojalla ilmoittaa, että oikeudenmenetystä ei ole tapahtunut, on tällä sama vaikutus myös Suomessa.

Jos joku oikeuden menetyksen tapahtumisen jälkeen, mutta ennen kuin Euroopan patenttinvirasto on kuuluttanut 1 momentin mukaisesta ilmoituksesta, on alkanut hyvässä uskossa ammattimaisesti käyttää hyväksi keksintöä tässä maassa tai ryhtynyt oleellisiin toimenpiteisiin tätä varten, hän saa 71 c §:n 2 ja 3 momentin mukaisen oikeuden.

70 s §

Jos eurooppapatenttia koskeva hakemus on katsottava peruutetuksi sen johdosta, ettei se määräajassa ole saapunut Euroopan patenttinvirastoon hakemuksen vastaanottaneelta kansalliselta patenttinviranomaiselta, se on hakijan pyynnöstä muunnettava kansalliseksi patenttihakemukseksi edellyttäen, että:

1) pyyntö tehdään hakemuksen vastaanottaneelle viranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Euroopan patenttinvirasto on ilmoittanut hakijalle, että hakemus katsotaan peruutetuksi;

2) pyyntö saapuu Suomen patenttiviranomaiselle 20 kuukauden kuluessa hakemuksen tekemispäivästä tai etuoikeutta pyydettyä siitä päivästä, josta etuoikeutta pyydetään; ja

3) hakija suorittaa säädetyn hakemusmaksun ja antaa patenttihakemuksesta 8 §:n 5 momentin mukaisen käännöksen määräajassa.

Jos eurooppapatenttia koskeva hakemus on katsottava peruutetuksi sen johdosta, ettei hakemuksen käännoästä sen käsittelykielellä ole annettu Euroopan patenttivistolle säädetyssä määräajassa, se on hakijan pyynnöstä muunnettava kansalliseksi patenttihakemukseksi noudattaen mitä Euroopan patenttisopimuksen 135 ja 136 artiklassa määrätään. Hakijan on lisäksi suoritettava säädetty hakemusmaksu ja annettava patenttihakemuksesta 8 §:n 5 momentin mukainen käännoä määräajassa.

Jos 1 ja 2 momentissa tarkoitettu patenttihakemus täyttää Euroopan patenttisopimuksen ja sen sovellutussääntöjen hakemuksen muotoa koskevat vaatimukset, se on näiltä osin hyväksyttävä.

71 a §

Jos patentinhakija tai patentinhaltija on muussa kuin 2 momentissa tarkoitettussaasiassa kärsinyt oikeudenmenetyksen sen takia, että hän ei ole suorittanut toimenpidettä patenttivistomaisessa tässä laissa tai sen nojalla vahvistetussa määräajassa, mutta hän on toiminut niin huolellisesti kuin olosuhteet vaativat määräaikaan noudattaakseen, ja jos hän suorittaa toimenpiteen kahden kuukauden kuluessa esteen päättymisestä, kuitenkin viimeistään vuoden kuluessa määräajan päättymisestä, patenttivistomaisen tulee todeta, että toimenpide on katsottava suoritetuksi määräajassa. Jos patentinhakija tai patentinhaltija haluaa saada tällaisen ratkaisun, on hänen tehtävä siitä patenttivistomaiselle kirjallinen esitys toimenpiteen suorittamiselleedellä säädetyssä ajassa ja suoritettava vahvistettu maksu.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Tämän lain 6 §:n 1 momentti, 45 §:n 1 momentti, 49 ja 57 a § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1995

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Kauppa- ja teollisuusministeri
Antti Kalliomäki